

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

1/9

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2024

TEM-konsernin (työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala) perustehtävänä on huolehtia Suomen innovaatiotoiminnan ja yritysten toimintaympäristöstä, työ-, hyödyke- ja energiamarkkinoiden toimivuudesta, työntekijöiden työllistymisedellytyksistä, alueiden kehittämisestä, maahanmuuttajien kotoutumisesta sekä työperusteisesta maahanmuutosta. TEM-konsernin mission mukaisesti se rakentaa kasvua ja uudistumista tukevaa, kansainvälisessä kilpailussa menestyvää työ- ja elinkeinoelämän toimintaympäristöä.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa yhdistettyä työ- ja elinkeinopolitiikkaa yhdessä hallinnonalan yksiköiden ja yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa tärkeimmäksi talouspoliittiseksi tavoitteeksi linjataan kestävä kasvun aikaansaaminen. Työllisyys- ja kasvutoimilla tavoitellaan 100 000 uutta työllistä. Suomesta tehdään investointeja houkutteleva maa, lisätään reilua kilpailua, kevennetään sääntelyä ja nostetaan tutkimus- ja innovaatorahoitusta.

Hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2024 pohjautuvat eduskunnan hyväksymän talousarvion pääluokka- ja lukuperustelujen selvitysosissa esitettyihin alustaviin yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin, joita on täydennetty ja täsmennetty toiminnallisiksi tulostavoitteiksi hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2024

Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 11 §:n nojalla hallinnonalaansa tulostavoitteet vuodelle 2024.

Helsingissä huhtikuussa 2024

Työministeri Arto Satonen

Elinkeinoministeri Wille Rydman

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

Sisäministeri Mari Rantanen

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen

Kansliapäällikkö Timo Jaatinen

JOHDANTO

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan toimenpiteillä luodaan edellytyksiä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväälle kasvulle.

Kestävä kasvu kytkee yhteen hallinnonalalla harjoitettavat politiikka-alueet, joita ovat erityisesti innovaatio- ja elinkeinopolitiikka, työllisyys-, yrittäjyys-, kuluttaja-, kilpailu-, alue-, luonnonvara-, energia- ja ilmastopoliitiikka sekä työperusteista maahanmuuttoa, työelämän kehittämistä ja maahanmuuttajien kotouttamista koskevat politiikka-alueet.

Kokonaisturvallisuus ja sen osana huoltovarmuudesta huolehtiminen on nykyisin keskeinen näkökulma hallinnonalan eri politiikkasektoreiden toiminnassa.

Elinkeinoelämän uudistuminen ja alueiden elinvoiman vahvistuminen

TEM-hallinnonalan vastuulla olevilla politiikkalohkoilla tuetaan elinkeinoelämän uudistumista ja sen tuottavuuden parantumista. Kasvava tuki elinkeinoelämän uudistumista edistävälle tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalle (TKI), yritystukien ja –palveluiden kohdistaminen uudistumiseen sekä panostaminen osaamiseen ovat näistä tärkeimpiä. Toimiva kilpailu koti- ja sisämarkkinoilla uudistaa elinkeinoelämää ja tehostaa sen toimintaa parantaen myös kansainvälistä kilpailukykyä.

Tutkimus- ja kehittämismenoja (T&K-menoa) tavoitellaan parlamentaarisen yhteisymmärryksen mukaisesti nostettavaksi neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Elinkeinotukia on kohdistettava tuottavuutta nostaviin ja yritystoimintaa uudistaviin sekä puhdasta siirtymää edistäviin tukiin. Samalla huolehditaan innovaatiomyönteisestä toimintaympäristöstä.

Puhdas teollisuus siihen liittyvine palvelutoimintoineen muodostaa yhä perustan suomalaiselle elinkeinoelämälle, ja uudessa teollisuuspolitiikassa sen menestyminen ankkuroituu tiukasti puhtaan siirtymän ratkaisujen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Tämä edellyttää suuria investointeja. Investointihankkeiden rahoitusinstrumenttien kehittäminen ja luvitusten sujuvoittaminen sekä hallinnonalarajat ylittävä ”investointinyrkki” isojen investointihankkeiden kotiuttamiseksi tarjoavat edellytykset teollisille investoinneille ja täten teollisuuden uudistamiselle ja kasvulle. Johdonmukainen ja ennakoiva sääntely on välttämätöntä suurten investointien houkuttelussa.

Ne alueet menestyvät, jotka kykenevät kehittämään omista vahvuuksista lähteviä ja alueelliset erityispiirteet huomioivia kestävään kehitykseen sekä puhtaaseen ja digisiirtymään kytkeytyviä osaamis- ja innovaatioympäristöjä. Niihin sijoittuu kehityshakuista yritystoimintaa, uusia investointeja, pääomaa ja osaajia. Suomen investointikyvyn vahvistamisessa kaupungit ja kaupunkiverkostot ovat avainasemassa.

Työllisyysasteen nostamisen jatkaminen, työvoimapalvelujen kehittäminen ja työperusteisen maahanmuuton kohdennettu sujuvoittaminen ja väärinkäytösten ehkäisy

Suomen työllisyysastetta on saatava edelleen selvästi nousemaan. Hallituksen tavoitteeksi on asetettu 80 prosentin työllisyysaste vuoteen

2031 mennessä. Tämän saavuttamiseksi uusia työpaikkoja luovalla elinkeino- ja innovaatiopolitiikalla on keskeinen rooli. Yritysten työllistämiskäytäntö on pienennettävä työlainsäädäntöä uudistamalla. Kotimaiset työvoimavarat on saatava laajalti käyttöön. Työnvälitystä on tehostettava.

Työllistymisen on oltava johtava periaate kaikissa maahanmuuttoryhmissä. Maahanmuuttajien kotoutumista on tehostettava lisäämällä kotoutumisen velvoittavuutta ja maahanmuuttajien omaa vastuuta sekä vähentämällä sosiaaliturvariippuvuutta. Työvoiman maahanmuuttoa on sujuvoitettava EU-maista ja valituista kumppanimaista samalla kun väärinkäytöksiä estetään.

Puhtailla investoinneilla ilmastotavoitteiden edistäminen

Sähkön tuotanto on jo 95 % puhdasta, ja investointien ansiosta Suomi tuottaa vuosittain saman verran sähköä kuin kuluttaa. Investointeja sähköntuotantoon ja verkkoihin tarvitaan kuitenkin lisää, etenkin kun teollisuuden suuret investoinnit toteutuvat. Niin perusvoimaa kuin joustavaa tuotantoakin (kapasiteettimekanismi) on edistettävä. Toimitusvarmuus ja joustavuuden lisääminen ovat keskeisiä energiaa koskevissa hallinnon-alan toimissa.

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN TOIMIALAN JA HALLINNONALAN KESKEISET TULOSTA-VOITTEET

Suomen taloudellisen menestyksen ja suomalaisyritysten kasvuedellytysten kannalta on keskeistä huolehtia siitä, että yritysten säädösympäristö on toimiva ja kilpailukykyinen.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti¹ toimialalleen alustavina seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2024:

	2024 tavoite
Elinkeinoelämä uudistuu ja kasvaa	
— Suorien ulkomaisten sijoitusten kanta / BKT (%)	>32,0
— T&k-menot / BKT (%)	>3,20
— Vienti/BKT (%)	>45
Työllisyysaste nousee	
— Työttömyysaste (%)	6,8
— Työllisyysaste (%)	74,2
Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edistyy	
— Fossiilivapaan energian osuus loppukulutuksesta (%)	>58

¹ Toukokuussa 2023 asetettuja ja joulukuussa 2023 eduskunnan hyväksymiä tavoitteita on täydennetty ja täsmennetty hallitusohjelman mukaisesti.

Uudistuminen ja vähähiilisyys

Siirtymistä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa vauhditetaan investoimalla fossiilivapaisiin energialähteisiin, edistämällä resurssitehokkuutta (energia- ja resurssitehokkuus) sekä lisäämällä fossiilivapaan energian osuutta energian käytössä. Vähähiilisyttä ja päästöttömän energiajärjestelmän luomista tukevat politiikkatoimet mahdollistavat talouden kestävän kehityksen. Tavoitteiden saavuttamisessa tutkimus- ja kehittämis-toiminnan ja innovoinnin tuloksilla on keskeinen merkitys.

Innovaatiojärjestelmän ennakoitavuutta ja kansainvälistä houkuttelevuutta kehitetään parlamentaarisen tki-työryhmän linjausten mukaisesti. T&k-rahoituslain perusteella valmistettava monivuotinen valtion t&k-rahoituksen suunnitelma ohjaa t&k-rahoituslisäysten kohdentamista yritysten, tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja muiden tki-toimijoiden pitkäjänteisen ja laajapohjaisen tki-yhteistyön vahvistamiseen sekä yritysten kannustamiseen kunnianhimoiseen t&k-toimintaan.

	2024 tavoite
Ilmastotavoitteet toteutuvat	
— Päästökaupan ulkopuoliset kasvihuonekaasupäästöt (Mt CO ₂ ekv.)	25,3
Investoinnit Suomessa lisääntyvät	
— Teollisuuden kiinteät investoinnit (mrd. euroa)	6,50
— Suorien ulkomaisten sijoitusten kanta / BKT (%)	>32
T&k- ja innovaatiotoiminta vahvistuu	
— Yritysten t&k-investoinnit/BKT (%)	>2,3

Työllisyys ja yrittäjyys

Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikassa painotuksena on työttömyyden alentaminen, nopea työllistyminen ja kasvun vauhdittaminen vastaamalla yritysten työvoima- ja osaamistarpeisiin sekä luomalla edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle. Yritysten kehittymistä, rakennemuutosten hallintaa ja työurien jatkumista tuetaan toteuttamalla yritysten tarpeiden mukaista työvoimakoulutusta. Työnhakijoiden osaamista päivitetään helpottamaan yritysten osaavan työvoiman saatavuutta. Uusien yritysten syntymistä edistetään starttirahalla ja antamalla alkaville yrityksille kokonaisvaltaista tukea niiden elinkaaren alkuvaiheissa neuvonnan ja koulutuksen keinoin. TE-toimiston tehtävänä on yritys- ja työnantajälhtöinen työnvälitys, joka tukee nopeaa työllistymistä ja avoimien työpaikkojen mahdollisimman tehokasta täyttöä.

Kotoutumisen edistämisen tavoitteena on tehostaa, tukea ja nopeuttaa maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä. Kotoutumista tehostetaan kotoutumispalveluiden velvoittavuutta, laatua ja vaikuttavuutta parantamalla sekä maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan lisäämällä. Osaajien työperusteista maahanmuuttoa valituista kumppanimaista ja EU-alueelta sujuvoitetaan nopeuttamalla oleskelulupamenettelyjä, vahvistamalla maahanmuuton pysyviä viranomaisrakenteita, tehostamalla valtion, kuntien ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä kansainvälisessä rekrytoinnissa sekä vahvistamalla palveluita kansainvälisesti rekrytoiville yrityksille. Oleskelulupajärjestelmän väärinkäytöksiä

ehkäistään tehokkaasti kansallisen turvallisuuden näkökohdat huomioiden ja työmarkkinoilla esiintyviin väärinkäytöksiin ja hyväksikäyttöön puututaan aktiivisesti.

	2024 tavoite
Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto paranee	
— Työttömyyden keskimääräinen kesto (vkoa)	45
—Työnantajayritysten määrä (lkm)	87 000
Työttömyysjaksot lyhenevät	
— Virta yli 3 kk työttömyyteen (%)	<38
Maahanmuuttajien kotoutuminen ja työllistyminen tehostuu ja nopeutuu	
Ulkomailla syntyneiden työllisyysaste (%)	>69
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat, vähintään (lkm)	3 300

Yritysten erityisrahoitus

Ministeriö edistää kasvurahoitusta, yritysten rahoitusaseman ja oman pääoman vahvistamista, puhtaan siirtymän rahoitusta sekä InvestEU- ja muun EU-rahoituksen hyödyntämistä yritysten elinkaaren jokaisessa vaiheessa. Julkisella yritysrahoituksella on tärkeä tehtävä rahoitusmarkkinoiden toiminnassa olevien puutteiden korjaamisessa. Tavoitteena on täydentää yksityistä rahoitusta sekä katalysoida yksityistä rahoitusta eri toimenpitein sekä turvata julkisen vienninrahoitusjärjestelmän toimintaedellytykset. Julkista yritysrahoitusta ja valtion riskinjakoa tarvitaan erityisesti aloittavissa yrityksissä, innovatiivisissa kasvuyrityksissä sekä viennin rahoituksessa. Viennin rahoituksessa tavoitteena on varmistaa suomalaisille yrityksille tasavertaiset toimintaedellytykset suhteessa keskeisiin kilpailijamaihin.

	2024 tavoite
Suomi on kansainvälisesti kilpailukykyinen toimintaympäristö elinkeinotoiminnalle	
— Alkaviin yrityksiin tehtyjen yksityisten riskisijoitusten määrä (milj. euroa)	1 350
— Venture-sijoitukset/BKT (%)	>0,40

Hallinto

Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa yhdessä hallinnonalan yksiköiden kanssa toimenpiteitä, joilla tuetaan talouskasvua, jonka tulee olla sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä. Talouskasvun perustana on menestyvä yritystoiminta, joka innovoi, työllistää ja luo hyvinvointia Suomeen. Hallinnonalan toimijoiden tavoitteena on rakentaa toimintaympäristö, jolla luodaan toimintaedellytyksiä kilpailukyvyn ja talouden kasvun vahvistumiselle.

	2024 tavoite
Konsernin kokonaistyötyytyväisyys	>3,8

Ministeriön ja hallinnonalan yhteiset teemat

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla kaikille yhteisiä tavoitteita on asetettu seuraavien teemojen alle: Digitalisaation edistäminen, tietojohdantamisen kehittäminen ja henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteet. Tällä tulossuunnittelukaudella hallinnonalalla kiinnitetään erityistä huomioita myös yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen sekä valtion toimitilastrategian toimeenpanoon.

HALLINNONALAN VIRASTOJEN TULOSSOPIMUKSET JA TAVOITTEET

TEM:n hallinnonalaan kuuluu seitsemän virastoa, 15 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY-keskus) ja 15 niiden alaista työvoima- ja elinkeinotoimistoa (TE-toimisto) sekä ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus). Muut virastot ovat: Energiavirasto, Geologian tutkimuskeskus, Huoltovarmuuskeskus², Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Patentti- ja rekisterihallitus, Innovatorahoituskeskus Business Finland sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Näiden toimijoiden kanssa on laadittu tulossopimukset. Asiakirjan loppuun on koottu linkit tulossopimuksiin.

Virastoille on syksyllä 2023 laadittu uudet monivuotiset tulossopimukset vuosille 2024–2027. Tulossopimukset ovat voimassa lähtökohtaisesti koko hallituskauden kuitenkin siten, että vuosittain sopimukseen lisätään rullaavasti yksi vuosi toiminnan pidemmän aikavälin suunnittelemiseksi. Tällä kierroksella tulostavoitteet on sovittu sitovasti vuodelle 2024 ja seuraavien kolmen vuoden 2025–2027 tavoitteet alustavasti. Vuosien 2024–2027 tulossopimusten strategisena lähtökohtana toimi pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelma ja TEM:n hallinnonalan ohjauskehikko. Osa tavoitteista pohjautuu suoraan lakisäateisiin tehtäviin. Sopimuksia päivitetään vuosittain ja vuosittaisissa tarkistusneuvotteluissa päivitetään myös viraston vuosittaiset määrärahat.

ELY-keskusten ohjaus jakaantuu yleishallinnolliseen ohjaukseen ja toimialaohjaukseen. ELY-keskukset hoitavat SM:n, OKM:n, LVM:n, MMM:n, TEM:n ja YM:n hallinnonalojen tehtäviä alueillaan. ELY-keskuksia ohjaavat nämä ministeriöt tai keskushallinnon virasto, jonka tehtäväksi ohjaus on erikseen säädetty tai määrätty (toimialaohjaus). Näitä laissa tarkoitettuja keskushallinnon virastoja ovat Ruokavirasto ja Väylävirasto. ELY-keskusten yleishallinnollinen ohjaus on TEM:n tehtävä. Ohjaavien ministeriöiden hyväksymän yhteisen AVI-ELY-strategian mukaisesti ELY-keskusten vaikuttaminen verkostoissa edellyttää alueiden toimintaympäristön ja erityispiirteiden tuntemista. ELY-keskusten tulossopimukset on myös laadittu vuosille 2024–2027, joista vuoden 2024 tavoitteet on asetettu sitovasti. KEHA-keskuksen yleishallinnolliset tulostavoitteet määrää työ- ja elinkeinoministeriö. KEHA-keskuksen tietohallintopalveluja ohjaavat ja niiden tulostavoitteista määräävät työ- ja elinkeinoministeriö ja valtiovarainministeriö yhdessä.

Julkisen talouden suunnitelma (JTS) vuosille 2024–2027 ja talousarvioesitys 2024 muodostivat neuvottelujen taloudelliset raamit. Tulos- ja budjettiohjaus on kytketty tiiviisti yhteen siten, että talousarvioehdotuksessa sekä julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvässä kehyspäätöksessä esitetyt määrärahat sekä alustavat tulostavoitteet toimivat tulossopimuksen perustana.

Virastojen tulossopimuksiin kirjattujen digitalisaatiotavoitteiden toimenpiteet edistävät osaltaan hallitusohjelmassa asetettuja tavoitteita. Tavoitteena on lisäksi vauhdittaa virastojen oman toiminnan kehittämistä digitaalisaation avulla suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Tulostavoitteet tähtäävät hallinnonalan parempaan kykyyn hyödyntää uusia teknologisia ratkaisuja. Hallinnonalan kattavassa digitaalisten palveluiden kehittä-

² Huoltovarmuuskeskus on TEM:n hallinnonalan laitos, jonka rahoitus tulee talousarvion ulkopuolisesta huoltovarmuusrahastosta.

mistä ja tuottamista arvioivassa selvityksessä esille nostettuja kehittämissuosituksia on huomioitu tulossopimuksissa. Lisäksi tulossopimusten tavoitteet edistävät tiedonhallintalain vaatimuksia tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta sekä turvallisesta ja tehokkaasta tiedonhallinnasta. Tietojohdaminen ja sen osa-alueet (tiedonhallinta, tiedolla johtaminen ja osaamisen, kyvykkyyden ja organisaatiokulttuurin kehittäminen) päätöksenteon tukena on nostettu esille tärkeänä koko konsernin yhteisenä kehittämiskohteena. Tavoitteena on tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa.

Tulossopimusten tavoitteet jaotellaan tulossopimuksissa tulosprisman mukaisesti yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, toiminnalliseen tuloksellisuuteen sekä voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen. Tavoitteista sovitessa keskitytään strategisesti merkittävimpiin ja muutosta edellyttäviin asioihin.

Tulossopimusten lisäksi virastot toimittivat tavoitteiden toimeenpanoa kuvaavan viraston toimeenpanosuunnitelman, joka on viraston listaus tärkeimmistä tulostavoitteista tukevista toimenpiteistä nelivuotiskaudella. Toimeenpanosuunnitelmiin on sisällytetty riskienhallinnan osalta keskeiset viraston tulostavoitteiden toteutumisesta ja toimintaa uhkaavat riskit sekä niiden konkreettiset hallintatoimet.

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavaan vuoden kesäkuussa ja puolivuotistoteutumista raportoidaan elokuun loppuun mennessä.

HALLINNONALAN VIRASTOJEN TULOSSOPIMUKSET

Business Finland – [tulossopimus 2024–2027](#)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja KEHA-keskus – sopimukset koottu [tem.fi-sivuille](#)

Energiavirasto – [tulossopimus 2024–2027](#)

Geologian tutkimuskeskus – (puuttuu)

Huoltovarmuuskeskus – [tulossopimus 2024–2027](#)

Kilpailu- ja kuluttajavirasto – [tulossopimus 2024–2027](#)

Patentti- ja rekisterihallitus – [tulossopimus 2024–2027](#)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto – [tulossopimus 2024–2027](#)